

9.) Batožiny na konferencii

- Ročník:** 9. ročník ZŠ
- Tematický celok:** Geografia Slovenska
- Téma:** Obyvateľstvo Slovenska, veda a kultúra na Slovensku, osobnosti
- Téma GV:** Globálne prepojenie
- Čas:** 45 minút
- Pomôcky:** veľká mapa sveta, farebné kolieska, papier, príbehy vybraných ľudí, informácie a životopisy vybraných ľudí na 6. samostatných papieroch (na jednom papieri príbehy a informácie osobností zo 17. a 18. storočia, na ďalšom z 18. a 19. storočia atď.)
- Poznámka:** *Pri príprave vybraných ľudí slúži ako inšpirácia príloha, ktorú nájdete na konci aktivity. Jednotlivé osobnosti sú v nich rozdelené do 6 skupín podľa storočí, v ktorých žili. Tieto mená doplňte o informácie (kam putovali, kde žili, ich význam pre svet) a životopis daných osobností na samostatné papiere rozdelené podľa storočia, v ktorých žili. Príloha s uvedenými osobnosťami je orientačná, môžete si doplniť iné osobnosti.*
- Ciele:**
- získať poznatky o geografickom priestore a umiestnení Slovenska v celosvetovom priestore
 - pochopiť prostredie v jednotlivých historických obdobiach, v ktorých obyvatelia zo Slovenska odišli do zahraničia
 - uvedomiť si relatívnu vzdialenosť v minulosti a v súčasnosti, uvedomiť si dôvody migrácie v rôznych historických obdobiach a porovnať so súčasnými dôvodmi
 - precvičiť orientáciu na mape, porovnať oblasti z geografického hľadiska
 - diskutovať o príčinách migrácie

Postup:

Evokácia – 5 minút

1

Začnite nasledujúcim príbehom:

Prenesme sa do vymysleného príbehu. Každých 50 rokov sa uskutočňuje na Slovensku konferencia batožín, ktorej sa pravidelne zúčastňujú batožiny z celého sveta. Na každom zhromaždení ich pribúda stále viac a viac. Pricestujú z veľkej diaľky, aby sa spoločne stretli a privítali nové batožiny, ktoré sa vždy za ostatných 50 rokov rozprchli zo Slovenska do sveta. Sú to rôzne batožiny - veľmi staré, staré, staršie, novšie, ale aj nové. Najstaršie batožiny sú zo 17. storočia a patrili napríklad Jánovi Brokofovi, ktorý v roku 1680 odišiel do Čiech, ale aj Jakubovi Bohdanovi, ktorý odišiel do Anglicka na dvor kráľovnej Anny. Pravidelne prichádza aj batožina z Madagaskaru, ktorá patrila Moricovi Beňovskému. Zo zaujímavých oblastí prišla z Tahiti Štefánikova batožina aj s prístrojmi na pozorovanie zatmenia Slnka. Ďalšie batožiny patrili Jozefovi Murgašovi, Štefanovi Baničovi, Ladislavovi Hudecovi a ďalším. Každá z nich rozpráva príbeh o svojom pánovi, prečo cestoval, kadiaľ cestoval, čo si ukladal do batožiny okrem oblečenia. Boli to knihy, prístroje, mapy, poznámky, listy fotografie, ale aj túžby, sny, obavy a strach z neistoty. Ako sa líšili tieto príbehy a čo mali spoločné? O tom už nechajme rozprávať batožiny.

2

Rozdeľte žiačky a žiakov do skupín (techniky rozdeľovania do skupín nájdete v úvode metodickéj príručky). Každá skupina si vyžrebuje jednu alebo dve slovenské osobnosti z určitého obdobia (alebo ľudí, ktorí v danom období žili na území Slovenska).

K osobnostiam dostanú papier s informáciami o nich: životopis, ich cestu a miesto kde žili, význam pre ľudstvo.

Informácie o osobnostiach nájdete v prílohe. Môžete však zvoliť osobnosti z vášho regiónu a prepojiť tým regionálnu výchovu a geografiu.

Uvedomenie – 30 minút

3

Vyzvite žiačky a žiakov, aby v skupine vytvorili príbeh batožiny osobností, ktorú si vyžrebovali podľa nasledujúcej tabuľky (tú si môžu napísať na väčší kus papiera).

Osobnosť	Miesto, spojené so Slovenskom	Trasa cesty zo Slovenska, miesta pobytu	Význam pre ľudstvo	Význam pre mňa
----------	-------------------------------	---	--------------------	----------------

4

Po doplnení tabuľky rozprávajú žiačky a žiaci v roli batožín príbeh svojich majiteľov a na veľkú mapu zaznamenávajú miesta pobytov a ciest výnimočných ľudí zo Slovenska. Miesta a trasy zaznamenávajú podľa zvolených pomôcok (*napríklad farebné lepky na miesta a špagát na trasu*).

Použiť môžu aj obrysovú mapu a do nej zaznamenávať údaje.

Reflexia – 10 minút

5

Po vytvorení mapy diskutujte so žiačkami a žiakmi:

- Aké boli dôvody cestovania do zahraničia v jednotlivých obdobiach? Aký bol život v rôznych častiach sveta a vplyv prostredia na ľudí, na ich presadenie sa v inej krajine?
- Aké dôvody na cestovanie a usadenie sa v inej ako rodnej krajine máme v súčasnosti?
- Aké sú predpoklady správania sa a konania, aby človek dokázal prežiť v zahraničí a stal sa úspešným? Ako sa ľudia z príbehov stali úspešnými v cudzej krajine?
- Preslávili by sa títo ľudia, aj keby neopustili Slovensko?
- Čo znamená globalizácia a aké dôsledky (pozitívne aj negatívne) má na naše životy?

Príloha:

Krátke profily ľudí, z ktorých si môžete vybrať

17. - 18. storočie:

Jakub Bogdani

Pôvodom slovenský barokový maliar tvoriaci prevažne v Anglicku. Narodil sa v roku 1660 v Prešove a zomrel v roku 1724 v Londýne. Rodný dom Bogdaniho stále stojí na Hlavnej ulici č. 5 v Prešove. Jakub Bogdani patril medzi prvých študentov Kolégia hornouhorských evanjelických stavov v Prešove. Do školy chodil aj vo Viedni. V roku 1684 odišiel do Amsterdamu, kde pôsobil ako maliar zátiší a zvieracích žánrov až do roku 1688, kedy sa presťahoval do Londýna. Od roku 1694 pracoval pre kráľovnú Máriu. Bol maliarom aj na dvore kráľovnej Anny.

Móric Beňovský

(Matúš Móric Michal František Serafín August Beňovský, vtedy písané Beňowský, (20. september 1746, Vrbové – † 23. máj 1786, Agancy, [osada „Mauritania“, Madagaskar])*

Bol slovenský dobrodruh, cestovateľ, objaviteľ, kolonizátor, spisovateľ, kráľ Madagaskaru, plukovník francúzskej armády, veliteľ poľskej armády a rakúsky vojak. Bol prvý Európan, ktorý sa plavil v severnom Tichom oceáne (dlho pred Jamesom Cookom a de La Pérousom). Narodil sa vo Vrbovom v roku 1746. V roku 1768 sa pridal k poľskému národnému hnutiu proti ruskej intervencii v Poľsku. Rusi ho zajali a internovali v Kazani, neskôr ho poslali do vyhnanstva na Kamčatke (Sibíri). Beňovský odtiaľ ušiel na lodi spolu s ostatnými väzňami a spolu začali objaviteľskú plavbu cez severný Pacifik (bol prvý Európan, ktorý sa tadiaľ plavil). V roku 1772 dorazil do Paríža, kde zapôsobil na kráľa Ľudovíta XV. Ten mu ponúkol zastupovať Francúzsko na Madagaskare.

Jan Brokoff, známy aj ako Johann Brokoff

(1652, Spišská Sobota (Slovensko) - † 1718, Praha)*

Bol barokový sochár a rezbár nemeckého pôvodu narodený na Slovensku. Neskôr pracoval a žil v Čechách. Okolo roku 1680 odišiel Brokoff zo Slovenska a pracoval na rôznych miestach najmä západných Čiech. V roku 1692 sa usadil na Starom Meste pražskom, kde si otvoril dielňu na rohu Skořepky a Uhelného trhu, neskôr v (dnes už neexistujúcom) dome U Salátů na Národní třídě. Medzi najznámejšie diela Jana Brokoffa patrí socha Sv. Jana Nepomuckého na Karlovom moste a ďalšie sochy z pôvodnej sochárskej výzdoby mosta: súsošie Pieta, ktoré bolo v roku 1859 presunuté do nemocnice Milosrdných sestier sv. Karla Boromejského (nemocnica Pod Petřínom).

18. - 19. storočie

Michal Baluďanský

(prvý rektor petrohradskej univerzity)

M. Baluďanský pochádzal z obce Vyšná Olšava v bývalej Zemplínskej župe, teraz okres Stropkov. Narodil sa 26. 9. 1769 (7. 10. 1769) v rodine grécko-katolíckeho farára. Pre svoje mimoriadne schopnosti mladý Baluďanský dostal štátne štipendium a bol poslaný na ďalšie štúdiá do Košíc (r. 1783 - 1785) na filozofickú fakultu Kráľovskej akadémie práva, ktorú skončil s vyznamenaním. Právo študoval vo Viedni, kde za dva roky absolvoval štvorročné štúdium na právnickej fakulte (1787 - 1789). V Rakúsko-Uhorsku sa v tom čase otvárali nové vysoké školy. Jednou z nich bola aj vtedy novozaložená Nagyvaradská (Veľkovaradínska) kráľovská akadémia. Na miesto pedagógov bol vypísaný konkurz, do ktorého sa prihlásil aj mladý, vtedy 20-ročný Baluďanský. Po úspešnom konkurze v r. 1789 pôsobil ako profesor politických vied a ekonómie v Nagyvarade (Veľký Varadín). V podmienkach dusného politického ovzdušia využíva M. Baluďanský pozvanie ruského cára Alexandra I. a v roku 1804 odchádza spolu s manželkou a synom do Ruska, do Petrohradu (Sankt Peterburg), kde začína učiť politické vedy, najmä ekonómiu, na tamojšom Pedagogickom inštitúte. Vedeckou činnosťou v r. 1796 získava doktorát práv na univerzite v Pešti a od r. 1802 pôsobí ako dekan právnickej fakulty. Po založení univerzity v Petrohrade (Sankt Peterburgu) sa v r. 1819 – 1821 stáva jej prvým rektorom. Ako rektor univerzity sa Baluďanský zaslúžil o demokratizáciu vyučovacieho procesu a o prijatie zákona, ktorý zaručoval výučbu na univerzite aj poddaným. Pod jeho vedením sa univerzita stala dôležitým centrom vedeckého a kultúrneho života hlavného mesta Ruska. Vyrástli na nej také osobnosti, ako bol M. I. Glinka, A. S. Puškin a ďalší.

Ján Rombauer

(maliar, osobný maliar cára Alexandra)

Ján Rombauer sa narodil 28. 5. 1782 v Levoči, zomrel 12. 2. 1849 v Prešove. Maliarstvo študoval u J. J. Stundera. Do 1806 pôsobil na Spiši, od r. 1806 pôsobil v Petrohrade, kde bol dvorným maliarom cára Alexandra I, kde pôsobil ako módnym portrétista vo vplyvných spoločenských kruhoch v Petrohrade. Po takmer dvadsiatich rokoch sa z cárskeho Ruska vrátil a usadil sa v Prešove, kde už žil i jeho brat Matej, vynikajúci zlatník. Rombauer vytvoril mnoho podobizní členov významných spišských rodov. Po r. 1824 žil až do smrti v Prešove.

Dušan Makovický

(osobný lekár L.N. Tolstého)

Pochádzal zo zámožnej rodiny. Vzdelanie získal v Ružomberku, v Nagykörosi a Soprone. Medicínu začal študovať na lekárskej fakulte v Prahe, kam pricestoval 14. októbra 1885. Po roku a pol po neúspešných skúškach pokračoval v rakúskom Innsbrucku a od 29. apríla 1889 do 15. marca 1890 v Berlíne. Promoval v júli 1891 v Prahe. Ešte ako študent podnikol svoju prvú cestu do Ruska, v Moskve pobudol od 6. marca 1890 do 1. mája 1890. V rokoch 1891 – 1894 pôsobil ako sekundárny lekár v Innsbrucku, v roku 1894 odišiel do Budapešti, no ešte toho roku začal pôsobiť ako praktický lekár v Žiline. V rokoch 1904 – 1910 bol osobným lekárom ruského spisovateľa Leva Nikolajeviča Tolstého v Jasnej Poľane. V rokoch 1915 – 1916 bol internovaný za odpor voči vojne, v roku 1919 ochorel na brušný týfus. O rok neskôr sa spolu so svojou ruskou manželkou, s ktorou sa medzičasom oženil, spolu vrátili do Ružomberka, kde v roku 1921 spáchal samovraždu.

19. - 20. storočie:

M. R. Štefánik

(astronóm, vojak, politik)

Milan Rastislav Štefánik (21. júl 1880, Košariská, okres Myjava – † 4. máj 1919, Ivanka pri Dunaji)*

Bol slovenský astronóm, politik, generál francúzskej armády. V rokoch 1914 – 1918 organizoval česko-slovenské légie v Srbsku, Rumunsku, Rusku, Taliansku a v roku 1918 protisovietskú intervenciu na Sibíri. Taktiež bol členom Národnej rady v Paríži a prvý česko-slovenský minister vojny. Zahynul pri leteckej katastrofe pri návrate na Slovensko. Cieľom Štefánikovho pôsobenia sa stal Paríž. Štefánik sa tu zoznámil s Janssenom, ktorého upútal. Dostal sa aj na jeho hvezdáreň v Meudone. Ako hosť na Meudonskej hvezdárni podnikal Štefánik rôzne výpravy (napr. 20. júna 1905 výstup na observatórium na vrchole Mont Blanc, alebo 30. augusta pozoroval v španielskom Alcobre úplné zatmenie Slnka). 30. augusta predniesol Janssen Štefánikovu štúdiu Spektroskopické skúmanie zatmenia slnka v Alcobre na zasadnutí parížskej akadémie a publikoval ju aj časopis Akadémie Comptes rendus hebdomadaires des séances de l'Académie des sciences. Vedecky najúspešnejší bol pre Štefánika rok 1906, kedy uverejnil sedem vedeckých prác. Na sklonku r. 1906 dostal Štefánik poverenie od firmy Bureau des Longitudes viesť francúzsku výpravu do Turkmenistanu na pozorovanie zatmenia Slnka, ktoré malo byť 13. 1. 1907. Cestou do Turkmenistanu sa zastavil v Prahe i na Slovensku a navštívil aj Pulkovskú hvezdáreň v Petrohrade. Cestu využil aj na spoznávanie Ruska a Strednej Ázie. Navštívil v Jasnej Poľane Leva Nikolajeviča Tolstého a jeho lekára Dušana Makovického. Po návrate do Paríža mu valné zhromaždenie Francúzskej astronomickej spoločnosti udelilo Janssenovu cenu. V júli r. 1907 sa však jeho zdravotný stav veľmi zhoršil, preto ho previezli na liečenie do Chamonix, kúpeľného mesta pod Mont Blanc, kde sa liečil dva mesiace. Počas liečenia sa dozvedel, že profesor Janssen umrel, preto sa koncom roka opätovne vrátil do Paríža.

Štefan Banič

(23. november 1870 – † 2. január 1941 Neštich)*

Bol slovenský konštruktér a vynálezca. Dňa 3. júna 1914 Š. Banič osobne vyskúšal padák pred zástupcami Patentového úradu letectva USA, zoskočil vo Washingtone zo strechy 15 poschodovej budovy. Potom nasledovali ďalšie zoskoky aj z lietadla. 25. augusta 1914 vydal Americký patentový úrad vo Washingtone patent na Baničov padák pod číslom 1 108 484. Patentový spis obsahuje presný opis konštrukcie a jej nákresovú dokumentáciu. Svoj patentovaný vynález predložil zástupcom letectva USA. Americká armáda ho odkúpila. Bol čestným členom letectva USA.

Jozef Murgaš

(vynálezca bezdrôtovej telegrafie)

Jozef Murgaš (* 17. február 1864, Tajov-Jabříková, Slovensko – † 11. máj 1929 Wilkes Barre, Pensylvánia, USA) bol slovenský vynálezca, priekopník bezdrôtovej telekomunikácie. Ako prvý na svete uskutočnil prenos hovoreného slova. Svojimi patentmi si získal uznanie celého sveta. Jozef Murgaš sa narodil a základnú školu absolvoval v Tajove. Študoval na gymnáziu v Banskej Bystrici (1876 - 1880), ale zaujímalo ho predovšetkým maliarstvo. V r. 1880 – 1882 študoval v bratislavskom seminári a neskôr do roku 1884 v ostrihomskom. Roku 1888 bol vysvätený za rímskokatolíckeho kňaza. V 1889 – 1890 študoval maliarstvo v Budapešti, potom štyri roky na akadémii výtvarného umenia v Mníchove. Vo všetkých kostoloch, v ktorých ako kňaz pôsobil, namaľoval oltárny obraz.

Už na štúdiách v Ostrihome sa zaujímal o elektrotechniku. V roku 1896 odchádza do USA do novozaloženej banickej obce Wilkes Barre, kde žilo 300 slovenských rodín. Tu sa začal hlbšie zaujímať o elektrotechniku. 2. októbra 1903 podal Jozef Murgaš vo Washingtone svoju prvú prihlášku na uznanie patentu a 10. mája 1904 mu prideliť federálny patentový úrad vo Washingtone Murgašovi dva patenty.

Na základe týchto dvoch patentov sa vo Philadelphii vytvorila na využívanie Murgašovho vynálezu účastinná spoločnosť Universal Aether Telegraph Co. Výsledkom jeho ďalšej práce boli ďalšie patenty o. i. vlnomer (1907), elektrický transformátor (1907), zariadenie na výrobu elektromagnetických vln (1908), bezdrôtová telegrafia (1909), detektor elektromagnetických vln (1909), prístroj na výrobu elektrických oscilácií (1911), navijak na rybársky prút (1912), spôsob a zariadenie na výrobu elektrických oscilácií (1916).

Jeho najvýznamnejším objavom ale zostáva dosiahnutie bezdrôtového prenosu hovoreného slova pred svedkami, čím sa zapísal do histórie ako vynálezca rádia.

Počas prvej svetovej vojny sa angažoval pri vytvorení spoločného štátu Čechov a Slovákov v Československej republike. Pomocou svojich kontaktov pripravil pôdu pre rokovania na podporu vzniku ČSR, ktorá mala vzniknúť na základe dohody z 30. mája 1918 v Pittsburghu. Murgaš bol jedným zo signatárov Pittsburskej dohody. Zorganizoval medzi americkými Slovákami zbierku s výťažkom 1 milión dolárov na základný valutový fond ČSR.

Na Slovensko sa vrátil v roku 1920. Chcel sa tu usadiť natrvalo, vyučovať elektrotechniku na niektorej škole, čo mu ale úrady neumožnili, preto sa vracia naspäť do USA.

20. storočie:

J.C.Hronský

(spisovateľ)

V rokoch 1902 – 1907 navštevoval ľudovú školu vo Zvolene, neskôr pokračoval v rokoch 1907 – 1910 na meštianskej škole v Krupine a napokon v rokoch 1910 – 1914 dokončil svoje vzdelanie na maďarskom učiteľskom ústave v Leviciach. V roku 1945 sa vydáva najprv do Rakúska, kde žil v americkej zóne. Neskôr sa rozhodne odísť do Talianska, kde v Ríme ostáva až do februára 1948. Po zatknutí talianskou políciou sa mu podarí utiecť a odchádza do Argentíny.

Ladislav Hudec

(architekt)

Ladislav Hudec (za Rak.-Uh. Laszlo Hudyecz) (* 8. január 1893, Banská Bystrica - † 26. október 1958, Berkeley)

Bol slovenský architekt. Počas 1. svetovej vojny ako dôstojník Rakúsko-uhorskej armády bojoval na ruskom fronte, v 1916 padol do zajatia, v 1916 ušiel do Číny a usadil sa v Šanghaji (s bratom Gejzom), kde sa oženil s dcérou zámožného bankára. Tu tvoril a zrealizoval viacero významných stavieb. Po 1945 sa presťahoval do Švajčiarska, podnikal študijné cesty po Taliansku a Grécku, pracoval ako poradca pri úprave okolia Vatikánu. Od roku 1947 pôsobil v USA. Spočiatku pracoval v cudzích stavebných firmách, potom sa osamostatnil ako popredný architekt (v jeho ateliéri pracoval aj Vojtech Holesch), projektoval 22-podlažnú výškovú budovu bankového koncernu, bola najvyššia v Šanghaji a v celej Ázii, Grand Theatre, nemocnicu Hospital, kostol Santa Monica a i., a tiež 6-9 podlažné obytné nájomné domy v koloniálnom štýle s prvkami čínskej eklektiky.

21. storočie:

Peter Hlavatovič

Postavil na nohy lídra v leteckom priemysle na francúzskom trhu. Je regionálnym manažérom spoločnosti Rio Tinto/Alcan EP a kanceláriu má priamo v centre parížskeho biznis centra La Defense. Lekár firiem v Paríži dostal prvú veľkú úlohu. Mal dva roky nato, aby postavil na nohy jednu z častí firmy - Service Center Aero (SCA). Jej tri závody sa zameriavali na predaj hliníkových a titánových polotovarov pre letecký priemysel.

Branislav Sitár

(Viceprezident jadrového inštitútu CERN)

Viceprezidentom Rady Európskej organizácie pre jadrový výskum (CERN) sa stal Slovák Branislav Sitár. Pôsobí na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave. Zastáva tiež post splnomocneného predstaviteľa Slovenska v CERN a predsedu Výboru SR pre spoluprácu s CERN.

Čítajte viac:

- <http://www.slovacivosvete.sk/1396/slovenske-recepty-na-uspech.php>
- <http://www.sme.sk/c/3083164/branislav-sitar-sa-stal-viceprezidentom-cern.html#ixzz1islawX00>

Na ďalšej strane nájdete informácie o osobnostiach, ktoré sa narodili v zahraničí, ale ich rodičia pochádzajú zo Slovenska:

Andy Warhol

(* 6. august 1928, Pittsburgh – † 22. február 1987, New York)

Bol americký maliar, filmový tvorca, autor a dôležitá osobnosť v hnutí pop art. Warhol sa narodil ako syn Andrew Warhola v Pittsburghu v Pensylvánii, USA, prisťahovalcom rusínskej národnosti z dediny Miková v Rakúsko-Uhorsku (dnes severovýchodné Slovensko). Jeho bratia John a Paul sa narodili ešte na Slovensku. Umelecký talent sa prejavil skoro, študoval priemyselné (komerčné) umenie na Carnegie Institute of Technology (dnes známe ako Carnegie Mellon University) v Pittsburghu. V 60. rokoch začal s maľbami slávnych amerických produktov ako série plechoviek Campbellovej polievky a Coca-Coly. Prešiel na sieťovú tlač, so snahou nielen o tvorenie umenia masového tovaru, ale aj k masovej tvorbe umenia. Zamestnal a usmerňoval „umeleckých pracovníkov“ v tvorbe výtlačkov, topánok, filmov a ďalších diel vo svojom štúdiu The Factory, umiestnenom v Union Square v New Yorku. V 70. a 80. rokoch vytváral výtlačky slávnych ľudí ako Marilyn Monroe a Elvis Presley. Ikonické figúry a slávni ľudia sú hlavné témy v tvorbe Warhola.

Eugene Andrew „Gene“ Cernan

(* 14. marec 1934, Chicago, Spojené štáty)

Je bývalý americký astronaut slovenského pôvodu. V roku 1903 sa jeho starý otec Štefan Čerňan so svojou manželkou Annou odsťahovali z Vysokej nad Kysucou spolu s tisíckami iných vysťahovalcov do USA.

Prvý let z mysu Canaveral absolvoval v roku 1966 na palube Gemini 9A. Spolu s ním letel veliteľ letu Stafford. Na obežnej dráhe sa spojili s Agenou 9. Pristáli po troch dňoch letu na hladine Atlantického oceánu. Po druhýkrát vyletel na kozmickej lodi Apollo 10 v máji 1969. Na lodi s ním letel opäť Stafford a ako tretí člen posádky Young. Vykonal poslednú previerku pred pristátím ľudí na Mesiaci, spravili 31 obletov okolo Mesiaca, potom sa po 8 dňoch letu vrátili na Zem.

Let č. 3 bol s Apollo 17, štartovali opäť z mysu Canaveral, v šiestej expedícii spolu s ním boli Evans a Schmitt. Zatiaľ čo Evans zostal na obežnej dráhe, Cernan so Schmittom pristáli na Mesiaci a vystúpili na jeho povrch, Cernan ako 11, Schmitt ako 12 človek zo Zeme. Cernan po ďalších výstupoch bol posledný človek na povrchu Mesiaca. Všetci sa v poriadku vrátili na Zem. Po 12 dňoch strávených vo vesmíre pristáli na hladine Tichého oceánu.

Ivan Alexander Getting

Americký čechoslovák, ktorého korene siahajú na Slovensko do Bytče. Rodičia emigrovali zo Slovenska do USA. Základnú školu študoval striedavo v USA a na Slovensku. V škole sa začal prejavovať ako nadaný žiak, ktorý si ako 11-ročný sám zostrojil vlastné rádio „kryštálku“. Vyhral súťaž pre talentovaných fyzikov, ktorú vypísal vtedy 80-ročný Thomas Alva Edison. Získal štipendium na Massachusettskom inštitúte technológie (MIT). V r. 1933 získal titul bakalára na Massachusettskom inštitúte technológie. V r. 1935 absolvoval Oxford University, Rhodos a získal titul Ph.D. z astrofyziky, neskôr študoval aj na Harvarde. V Pensylvánii jeho otec pôsobil ako generálny konzul ČSR. V r. 1940 nadaný vedec dostal ponuku na spoluprácu na tajnom protivojnovom programe. V r. 1960 bol menovaný za prezidenta Spoločnosti pre letectvo a kozmonautiku (Aerospace Corporation), kde zotrval do roku 1977. Pod jeho vedením vyvinuli svetoznámy Global Positioning System, skrátene GPS.